

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH BẮC KẠN**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: **8928**/UBND-TH
V/v bổ sung Báo cáo thuyết minh tại
Tờ trình số 155/TTr-UBND ngày
10/11/2021 của UBND tỉnh

Bắc Kạn, ngày **24** tháng 11 năm 2021

Kính gửi: Hội đồng nhân dân tỉnh

Ngày 10/11/2021, UBND tỉnh đã ban hành Tờ trình số 155/TTr-UBND về đề nghị ban hành Nghị quyết quy định về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương cho thời kỳ ổn định ngân sách bắt đầu từ năm 2022 của tỉnh Bắc Kạn.

Trong quá trình phát hành đã gửi thiếu bản giấy Báo cáo thuyết minh Tờ trình đề nghị ban hành Nghị quyết nêu trên, Ủy ban nhân dân tỉnh báo cáo Hội đồng nhân dân tỉnh bổ sung Báo cáo thuyết minh theo hồ sơ gửi kèm Tờ trình số 155/TTr-UBND.

(Gửi kèm Báo cáo thuyết minh)./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Các Ban HĐND tỉnh;
- Sở Tài chính;
- LĐVP;
- Lưu: VT, Tuyết.

**TL. CHỦ TỊCH
CHÁNH VĂN PHÒNG**

Vũ Đức Chính

BÁO CÁO THUYẾT MINH

Tờ trình đề nghị ban hành Nghị quyết Quy định phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương cho thời kỳ ổn định ngân sách bắt đầu từ năm 2022 của tỉnh Bắc Kạn

(Kèm theo Công văn số 1927/UBND-TH ngày 24 tháng 11 năm 2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bắc Kạn)

Theo quy định tại khoản 3 Điều 9 Luật Ngân sách nhà nước năm 2015: “Ngân sách địa phương được phân cấp nguồn thu bảo đảm chủ động thực hiện những nhiệm vụ chi được giao. Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách ở địa phương phù hợp với phân cấp quản lý kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh và trình độ quản lý mỗi cấp trên địa bàn”, theo đó trong giai đoạn 2017 - 2020, Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành 02 Nghị quyết, gồm: Nghị quyết số 50/2016/NQ-HĐND quy định về phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương tỉnh Bắc Kạn cho thời kỳ ổn định ngân sách mới bắt đầu từ năm 2017, Nghị quyết số 51/2016/NQ-HĐND quy định tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương tỉnh Bắc Kạn cho thời kỳ ổn định ngân sách mới bắt đầu từ năm 2017 và Nghị quyết số 02/2018/NQ-HĐND ngày 19/4/2018 sửa đổi, bổ sung điểm c, khoản 3, Điều 1 Nghị quyết số 51/2016/NQ-HĐND ngày 06/11/2016. Nội dung quy định tại 03 Nghị quyết nêu trên là cơ sở để xây dựng, phân bổ, giao dự toán thu, chi ngân sách nhà nước cho các Sở, ban, ngành, đơn vị, các huyện, thành phố hàng năm trong thời kỳ ổn định ngân sách 2017 - 2021.

Năm 2022 là năm bắt đầu thời kỳ ổn định ngân sách mới, qua công tác tổng hợp, phân tích ý kiến đánh giá của các cơ quan, đơn vị và UBND các huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh cho thấy việc phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và tỷ lệ phần trăm phân chia giữa các cấp ngân sách theo 03 Nghị quyết nêu trên cơ bản phù hợp với tình hình thực tế của địa phương, nhưng cũng bộc lộ một số điểm hạn chế chưa đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn tới. Trên cơ sở phân tích, đánh giá những mặt được và những điểm hạn chế, dự thảo nghị quyết thay đổi, bổ sung một số điểm mới cụ thể như sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 50/2016/NQ-HĐND, NGHỊ QUYẾT SỐ 51/2016/NQ-HĐND VÀ NGHỊ QUYẾT SỐ 02/2018/NQ-HĐND CỦA HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN TỈNH

1. Kết quả đạt được

- Quá trình thực hiện Nghị quyết số 50/2016/NQ-HĐND và Nghị quyết số 51/2016/NQ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh về cơ bản đảm bảo phù hợp phân cấp quản lý kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh, đáp ứng kịp thời với nhiệm vụ kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh của tỉnh; đồng thời tạo điều kiện cho các huyện, thành phố chủ động xây dựng ngân sách của cấp mình, khuyến khích tăng cường

công tác quản lý tài chính ngân sách, phân đầu tăng thu, tiết kiệm chi, sử dụng ngân sách hiệu quả, góp phần thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng an ninh.

- Đảm bảo công bằng, công khai, minh bạch và phát triển cân đối ngân sách giữa các khu vực trên địa bàn; tạo điều kiện cho các địa phương chủ động hơn trong việc xác định và phân bổ, sử dụng các nguồn lực để thực hiện các nhiệm vụ chi đã được phân cấp, hạn chế một phần tư tưởng trông chờ hay phụ thuộc và ngân sách cấp trên; tăng cường tính chủ động cho các huyện, thành phố trong việc phân đầu tăng thu ngân sách để đầu tư cơ sở hạ tầng thiết yếu theo phân cấp, đảm bảo cho cấp huyện thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

- Đảm bảo vai trò chủ đạo của ngân sách cấp tỉnh; hạn chế được tình trạng nguồn thu nhỏ, phân cấp cho nhiều cơ quan quản lý thu, đồng thời chủ động nguồn kinh phí cho các cấp thực hiện nhiệm vụ được giao, giảm bổ sung từ ngân sách cấp trên.

2. Hạn chế

2.1. Về phân cấp nguồn thu:

- Chưa cập nhật, phản ánh đầy đủ các nguồn thu theo quy định trong phân cấp nguồn thu, cụ thể: Nguồn thu khác đối với ngân sách cấp tỉnh; Nguồn thu tiền cấp phép khai thác tài nguyên nước thuộc thẩm quyền của UBND tỉnh theo Nghị định số 201/2013/NĐ-CP ngày 27/11/2013 của Chính phủ; Nguồn thu tài sản được xác lập quyền sở hữu đối với ngân sách cấp xã theo Thông tư số 344/2016/TT-BTC ngày 30/12/2016 của Bộ Tài chính.

- Nội dung phân cấp đối với tiền thu từ xử phạt vi phạm hành chính, phạt, tịch thu khác... chưa phân định rõ nguồn thu từng cấp trong trường hợp hai cấp đều tham gia xử lý.

2.2. Về phân cấp nhiệm vụ chi:

Chưa phản ánh nhiệm vụ chi ứng dụng khoa học và công nghệ, hoạt động chuyển giao công nghệ đối với ngân sách cấp huyện, xã; nhiệm vụ chi sự nghiệp y tế (hỗ trợ chăm sóc sức khỏe nhân dân trên địa bàn xã) đối với ngân sách cấp xã theo Thông tư số 344/2016/TT-BTC để cấp xã chủ động trong thực hiện nhiệm vụ phòng chống dịch Covid - 19 phát sinh trong giai đoạn hiện nay.

2.3. Về tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp

- Quy định phân chia thuế GTGT, thuế TNDN đối với DNNN, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, khu vực kinh tế ngoài quốc doanh: cấp tỉnh thu, cấp tỉnh hưởng 100%; cấp huyện, xã thu cấp huyện hưởng 100% chưa phù hợp với quy định và thực tế vì cấp xã không được thu thuế GTGT và thuế TNDN.

- Quy định phân chia cho cấp tỉnh, huyện, xã cấp nào thu cấp đó hưởng 100% đối với tiền thu từ bán tài sản nhà nước, kể cả thu từ chuyển nhượng quyền sử dụng đất gắn liền với tài sản trên đất, chuyển mục đích sử dụng đất... chưa phù hợp với quy định về quản lý và sử dụng tiền bán tài sản công tại khoản 1 Điều 36 Nghị định số 151/2017/NĐ-CP ngày 26/12/2017 của Chính phủ (chỉ phát sinh tại

cấp tỉnh và cấp huyện), đồng thời nguồn thu cấp xã theo quy định tại Thông tư số 344/2016/TT-BTC không có khoản thu này.

- Việc áp dụng tỷ lệ điều tiết về cấp tỉnh 10% đối với tất cả các huyện, thành phố không còn phù hợp với thực tế trong giai đoạn hiện nay, do: Trên địa bàn một số huyện, thành phố có nhiều dự án lớn đầu tư vào các lĩnh vực khu dân cư, khu đô thị... một số dự án đã được UBND tỉnh chấp thuận chủ trương đầu tư, dự kiến số thu tiền sử dụng đất của các địa phương sẽ có sự chênh lệch lớn so với dự toán được giao.

- Quy định thu từ đấu giá quyền sử dụng đất, giao đất có thu tiền sử dụng đất trên địa bàn các xã chưa hoàn thành các tiêu chí xây dựng nông thôn mới giữa cấp huyện và cấp xã (huyện 20% - 30%, xã chưa hoàn thành NTM 70% - 80%) còn bất cập, chưa phù hợp quy định và điều kiện thực tế, cụ thể:

Theo quy định tại Quyết định số 1600/QĐ-TTg ngày 16/8/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020 về: "*Huy động tối đa nguồn lực của địa phương (tỉnh, huyện, xã) để tổ chức triển khai Chương trình. Từ năm 2017, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định để lại ít nhất 80% cho ngân sách xã số thu từ đấu giá quyền sử dụng đất, giao đất có thu tiền sử dụng đất hoặc cho thuê đất trên địa bàn xã để thực hiện các nội dung xây dựng nông thôn mới*" đến nay đã hết giai đoạn thực hiện và chưa có hướng dẫn giai đoạn mới.

Mặt khác, thực tế trong những năm qua nguồn thu tiền sử dụng đất hằng năm của các huyện rất thấp, chỉ khoảng từ 1 tỷ - 8 tỷ/năm, trong đó thu từ đấu giá quyền sử dụng đất chủ yếu phát sinh ở các xã, thị trấn thuộc trung tâm huyện, thu tiền sử dụng đất từ giao đất tại các xã chưa hoàn thành nông thôn mới phát sinh rất ít; thẩm quyền quyết định danh mục đầu tư và chủ trương đầu tư đối với công trình, dự án thuộc Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới trong giai đoạn 2016 - 2020 thuộc cấp tỉnh và đã bố trí đủ vốn thực hiện, nên việc phân cấp nguồn thu cho xã để quyết định đầu tư công trình gặp nhiều khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện dẫn đến hiệu quả sử dụng nguồn vốn đầu tư không cao.

II. GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC HẠN CHẾ TỪ NHỮNG ĐIỂM MỚI TRONG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT CHO THỜI KỲ ỔN ĐỊNH NGÂN SÁCH BẮT ĐẦU TỪ NĂM 2022

1. Một số điểm mới trong nội dung dự thảo Nghị quyết

Về cơ bản dự thảo Nghị quyết tiếp tục kế thừa Nghị quyết số 50/2016/NQ-HĐND ngày 06/11/2016 của HĐND tỉnh ban hành quy định phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi giữa ngân sách các cấp và Nghị quyết số 51/2016/NQ-HĐND ngày 06/11/2016 của HĐND tỉnh ban hành quy định tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu giữa ngân sách các cấp chính quyền địa phương tỉnh Bắc Kạn thời kỳ ổn định ngân sách mới bắt đầu từ năm 2017; đồng thời thay đổi, bổ sung một số điểm mới với nội dung cụ thể như sau:

1.1. Tổng hợp các quy định về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi và tỷ lệ phần trăm (%) phân chia các khoản thu vào một Nghị quyết; Bổ sung thêm Chương I - Quy định chung, trong đó quy định về phạm vi, đối tượng và nguyên tắc phân cấp.

1.2. Thay đổi lại bố cục Quy định (kèm theo Nghị quyết): Tổng hợp, sắp xếp lại các nội dung quy định về nguồn thu vào một Chương (gồm phân cấp nguồn thu, tỷ lệ phần trăm (%) phân chia một số nguồn thu cho từng cấp ngân sách theo biểu chi tiết); các nội dung quy định về nhiệm vụ chi của các cấp ngân sách vào một chương đảm bảo chặt chẽ, khoa học, dễ hiểu, dễ kiểm tra trong tổ chức triển khai thực hiện.

1.3. Cập nhật bổ sung, chỉnh sửa một số nguồn thu, nhiệm vụ chi của từng cấp ngân sách cho phù hợp với các quy định mới phát sinh tại các văn bản quy phạm pháp luật của Trung ương và địa phương.

1.4. Chuyển sang phân cấp đối với một số nguồn thu như: Thuế GTGT; thuế TNDN, tiền thuê và bán nhà ở thuộc sở hữu nhà nước; tiền bán tài sản nhà nước... cho phù hợp với chức năng quản lý thu theo quy định hiện hành.

1.5. Quy định tỷ lệ phân chia khoản thu tiền sử dụng đất chi tiết đối với từng nguồn thu, đảm bảo phù hợp với quy định của Luật Ngân sách Nhà nước và khả năng quản lý của từng cấp ngân sách

(Chi tiết theo Biểu 01 đính kèm)

2. Một số nội dung thuyết minh về tỷ lệ phần trăm (%) phân chia khoản thu tiền sử dụng đất

Do nguồn thu tiền sử dụng đất của các huyện và thành phố không đồng đều, sự chênh lệch giữa các địa phương tương đối lớn (*chi tiết theo Biểu số 02*), nên tại dự thảo Nghị quyết thực hiện phân chia theo các nguồn thu chủ yếu đảm bảo phù hợp với nhiệm vụ chi của từng địa phương, gồm:

2.1. Đối với khoản thu tiền sử dụng đất từ các tổ chức, hộ gia đình, cá nhân khi thực hiện: Giao đất thông qua hình thức đấu giá quyền sử dụng đất; giao đất không qua đấu giá; chuyển mục đích sử dụng đất; công nhận quyền sử dụng đất (sau khi trừ các chi phí hợp lý phục vụ cho việc thu hồi để giao đất):

- Bổ quy định “*Thu tiền sử dụng đất từ đấu giá quyền sử dụng đất, giao đất có thu tiền sử dụng đất trên địa bàn các xã chưa hoàn thành tiêu chí xây dựng nông thôn mới thì: Ngân sách cấp huyện hưởng 20%; Ngân sách cấp xã hưởng 80%*”, tại điểm c khoản 3 Điều 1 Nghị quyết số 51/2016/NQ-HĐND và nội dung sửa đổi tại Điều 1 Nghị quyết số 02/2018/HĐND của HĐND tỉnh do cơ sở pháp lý và thực tiễn không còn phù hợp như đã phân tích tại mục 2 phần I;

- Thay đổi tỷ lệ điều tiết ngân sách tỉnh - huyện theo tiêu chí về tiềm năng thu tiền sử dụng đất và điều kiện kinh tế - xã hội tại các địa phương, cụ thể: Giữ nguyên tỷ lệ 90% đối với thành phố Bắc Kạn và huyện Ba Bể là 02 địa phương có tiềm năng phát triển kinh tế, khả năng thu tiền sử dụng đất được đánh giá sẽ đạt mức cao; điều chỉnh tăng tỷ lệ hưởng 100% số thu đối với các huyện còn lại.

2.2. Đối với nguồn thu tiền sử dụng đất của dự án đầu tư từ ngân sách nhà nước: Trong giai đoạn tới, dự kiến các dự án khu dân cư, khu đô thị, khu tái định cư ... chủ yếu thực hiện từ nguồn xã hội hóa, NSNN chỉ tập trung đầu tư cho các địa phương khó khăn, không huy động được vốn ngoài ngân sách. Do đó, thực hiện phân chia tăng điều tiết về ngân sách cấp tỉnh đối với thu từ quỹ đất hai bên đường được tạo bởi các dự án đầu tư đường giao thông bằng nguồn vốn ngân sách tỉnh; nguồn vốn ngân sách trung ương hoặc nguồn vốn ngân sách tỉnh lồng ghép nguồn ngân sách huyện, trong đó nguồn vốn ngân sách tỉnh chiếm từ 70% trở lên (bao gồm cả dự án đầu tư bằng nguồn vốn vay sau đó hoàn trả bằng ngân sách tỉnh) để tạo nguồn thực hiện đầu tư các công trình quan trọng của tỉnh ở vùng khó khăn, theo tỷ lệ điều tiết về ngân sách cấp tỉnh là 30%, cấp huyện là 70%; đối với dự án đầu tư từ ngân sách cấp huyện giữ nguyên tỷ lệ phân chia ngân sách cấp tỉnh 10%, ngân sách cấp huyện 90%.

2.3. Đối với nguồn thu tiền sử dụng đất của dự án không đầu tư từ nguồn vốn ngân sách nhà nước (sau khi trừ chi phí về đền bù giải phóng mặt bằng, chi phí đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng theo quy định): Trong giai đoạn 2017 - 2021 do điều kiện cơ sở hạ tầng còn khó khăn nên tỉnh chưa thu hút được nhiều nhà đầu tư đầu tư vào các dự án khu dân cư, khu đô thị, một số dự án đã được cấp có thẩm quyền chấp thuận chủ trương đầu tư nhưng đang vướng mắc về thủ tục nên chưa triển khai thực hiện. Qua tổng hợp, phân tích tình hình thu tiền sử dụng đất 3 năm gần đây và kế hoạch thu tiền sử dụng đất giai đoạn 2021 - 2025 của các huyện và thành phố, cho thấy số thu tiền sử dụng đất hàng năm (tính bình quân) giao cho các địa phương trong giai đoạn 2021 - 2025 cao hơn không đáng kể so với số thu bình quân thực tế hàng năm giai đoạn 2017 - 2021 (*chi tiết theo Biểu 02 đính kèm*). Hiện nay, ngoài 05 dự án đã được tỉnh chấp thuận chủ trương đầu tư tại Thành phố Bắc Kạn và huyện Chợ Đồn, còn rất nhiều dự án khu dân cư, khu đô thị, khu tái định cư, khu nhà ở thương mại hỗn hợp... đang được các nhà đầu tư quan tâm đề xuất. Nguồn thu tiền sử dụng đất từ các dự án này là khoản thu phát sinh mới so với giai đoạn trước, qua khảo sát, tính toán số thu tiền sử dụng đất từ các dự án ngoài ngân sách tại 04 huyện, thành phố có tiềm năng cho thấy nguồn thu tại Thành phố Bắc Kạn và huyện Ba Bể có số thu tăng cao (*chi tiết tại Biểu 03*). Trên cơ sở đó, dự thảo Nghị quyết đề xuất tăng điều tiết về ngân sách cấp tỉnh đối với nguồn thu này theo quy định tại điểm d khoản 7 Điều 9 Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 và không phân chia khoản thu này cho các xã để tạo nguồn vốn cho cấp huyện tập trung đầu tư cho xã về đích nông thôn mới theo kế hoạch, cụ thể: Đối với dự án trên địa bàn thành phố Bắc Kạn và huyện Ba Bể tỷ lệ phân chia ngân sách cấp tỉnh là 50%, ngân sách cấp huyện là 50%; đối với dự án trên địa bàn các huyện còn lại tỷ lệ phân chia ngân sách cấp tỉnh là 30%, ngân sách cấp huyện là 70%. Cấp huyện chủ động ưu tiên đầu tư các công trình, dự án đầu tư xây dựng nông thôn mới để đảm bảo các xã về đích theo đúng kế hoạch./.